

“ Proč je důležité ptát se pacientek na možnost těhotenství? ”

Pro některé těhotné pacientky je potřeba zajistit speciální opatření

Riziko nepříznivých účinků ionizujícího záření je vyšší v případě nenarozených dětí, zejména v prvních třech měsících gravidity.

U vyšetření v oblasti břicha a pánve je důležité výslovně se zeptat, zda pacientka ve věku 15 až 50 let je nebo by mohla být těhotná. V některých případech je z důvodu ochrany plodu vhodné zvážit odložení zobrazovacího vyšetření nebo využití alternativní vyšetřovací metody.

V případech vyšetření v pánevní/břišní oblasti u těhotné ženy je třeba důsledně zvažovat potřebnost provedení takového vyšetření nebo vhodnost jeho odložení po skončení těhotenství.

V případě provedení vyšetření se používají vhodné dostupné prostředky ke snížení dávky na plod.

Mluvte o tom se svými pacientkami!

V některých případech může být v zájmu pacientky vyhnout se nebo odložit zobrazovací vyšetření

Výhody pro pacientky

- Pacientka se vyhne zbytečné expozici ionizujícímu záření, která může představovat riziko pro plod
- Pacientce je věnována zvýšená pozornost, jež směřuje k volbě vhodného diagnostického zobrazení s minimální či žádnou expozicí ionizujícímu záření

Jaké informace radiolog potřebuje?

Vzhledem k vyšším dávkám na dělohu musí být zvláštní pozornost věnována CT břicha a pánevní oblasti.

V žádance o vyšetření břišní nebo pánevní oblasti ženy ve věku 15 až 50 let musí být uvedeno, zda je pacientka těhotná nebo zda se domnívá, že by mohla být. Někdy pak může radiolog nebo radiologický asistent vyšetření upravit, aby zabránil vysokým dávkám na plod.

U vyšetření s možnou vyšší dávkou v oblasti břicha nebo pánve je vhodné při indikaci požádat o radu radiologa.

Jak mluvit o zobrazovacích vyšetřeních s těhotnou pacientkou?

Malé děti včetně plodů jsou citlivější vůči záření a pravděpodobnost vzniku rakoviny roste s dávkou o něco rychleji. U většiny radiologických vyšetření, i když se jedná o oblast pánve, je ale dávka na plod nízká, a tak riziko z neprovedení indikovaného vyšetření stále převažuje nad radiačním rizikem – toto dokáže nejlépe zvážit radiologické pracoviště.

U vícefázových CT vyšetření těhotných žen v oblasti pánve, která nejsou neodkladná, bývá dobrou praxí, když radiologické pracoviště předem odhadne dávku na plod a v rámci posouzení indikace zváží konkrétní riziko pro konkrétní pacientku s ohledem na akutnost potřebné diagnózy.

Pouze u vyšetření spojených s velmi vysokou dávkou v oblasti pánve (nad 100 mGy) může dojít k deterministickým účinkům na plod (např. zpomalení růstu, vzniku malformací orgánů či poškození mozku). Taková vyšetření jsou ale velmi vzácná – jedná se v podstatě jen o intervenční výkony, které ale z důvodu možného ohrožení života nebo zdraví nelze odložit na později. Postupuje se u nich velmi individuálně a indikace je plně v rukou aplikujících odborníků, kteří mohou potřebovat daný případ intenzivně konzultovat s indikujícím lékařem.

***Mluvte o tom s radiologem
a se svými pacientkami!***